

Problem skutecznego prognozowania sytuacji fiskalnej odgrywa szczególnie znacznie dla rządów gospodarek należących do Unii Europejskiej. Według unijnego prawa perspektywa utrzymania deficytu sektora finansów publicznych trwale powyżej progu 3%PKB powoduje uruchomienie tzw. procedury nadmiernego deficytu (z ang. Excessive deficit procedure – dalej opisywana skrótem EDP). Jej bezpośrednim efektem jest konieczność wprowadzania działań naprawczych w gospodarce danego kraju. W przypadku braku poprawy wyników fiskalnych Komisja Europejska może wprowadzić sankcje gospodarcze na kraj prowadzący zbyt ekspansywną politykę.

Doświadczenia kryzysu zadłużenia w strefie euro (2012-2013) oraz lat kolejnych podważyły wiarygodność procedury EDP – literatura przedmiotu wskazuje, że prognozy fiskalne przedstawiane przez Komisję Europejską oraz inne organizacje międzynarodowe (Np. MFW, OECD) systematycznie przeszacowały tempo redukcji deficytu w gospodarkach zagrożonych nierównowagą finansów publicznych np. we Włoszech, Francji, Hiszpanii i Portugalii. W przypadku trzech ostatnich gospodarek dyskrejonally zawieszono wykonanie sankcji związanych z procedurą, pomimo, że jedynie kraje z półwyspu iberyjskiego prezentowały poprawę salda pierwotnego finansów publicznych (tj. pomijającego koszty obsługi długu z lat ubiegłych).

W ubiegłych latach nowym problemem przed jakim stanęła Wspólnota Europejska jest zwycięstwo ugrupowań sceptycznych wobec dalszej integracji, widoczne szczególnie w bloku Europy Środkowo-Wschodniej. Rządy powołane przez te frakcje prowadzą nieortodoksyjną politykę fiskalną tj. uruchamiają kosztowne programy społeczne finansując je obciążeniami sektorowymi w wybranych branżach (taki system podatkowy jest w pewnym stopniu kwestionowany przez Komisję Europejską). W ocenie autora istnieje ryzyko zastosowania podwójnych standardów między europejskimi gospodarkami tj. pobłażliwego oceniania działań krajów tzw. starej UE oraz nadmiernie rygorystycznego oceniania członków UE, którzy dołączyli po 2004 roku.

Celem badania jest weryfikacja hipotezy mówiącej, że istnieje systematyczne, negatywne obciążenie błędów prognoz fiskalnych w gospodarkach CEE (ze szczególnym uwzględnieniem Węgier) oraz pozytywne w rozwiniętych gospodarkach zachodnich. Występowanie takiego zjawiska może wynikać z większego ryzyka gospodarczego bądź mieć charakter technicznych np. poprzez zastosowanie nieadekwatnych modeli prognostycznych, bądź założeń makroekonomicznych. Efektem badania będzie potwierdzenie bądź odrzucenie hipotezy mówiącej, że prognozy instytucji stale są zbyt pesymistyczne.

Do przeprowadzenia analiz wykorzystane zostaną: standardowy model regresji liniowej, statystyki błędów prognoz (NRMSE) oraz test Mariano-Diebolda. Ostatnia z wymienionych metod pozwoli zweryfikować czy błędy prognoz międzynarodowych instytucji są systematycznie gorsze bądź lepsze od prognoz budżetowych rządów wspomnianych państw.

Dotychczas tego typu analizy wykonane były jedynie w przypadku największych gospodarek UE bądź krajów G8. Według wiedzy autora wniosku badanie będzie pierwszym podejmującym problematykę regionu Europy Środkowo-wschodniej.